

Økonomiudvalgets møde den 28. september 2022

Ekstraordinært møde Byrådssalen kl. 17.45

Referat

258 - Godkendelse af dagsorden

Beslutning

Godkendt.

Fraværende:

Søren Weimann (B)

Anna Poulsen (F)

Niels Martin Viuff (C)

259 - Beslutning om prioriteret ansøgning om frisættelse gennem velfærdsaftale

Resume

Det fremgår af økonomiaftalen for 2023, at alle 98 kommuner skal have mulighed for at indgå en velfærdsaftale med regeringen og dermed blive friset fra lovgivningen på ét velfærdsområde (dagtilbuds-, skole-, eller ældreområdet). Frisættelsen skal forberedes i efteråret 2022 og implementeres i 2023-26. Regeringen har udvalgt Hillerød, Greve, Silkeborg og Aabenraa som velfærdskommuner på beskæftigelsesområdet. Frederikssund Kommunes ansøgning på beskæftigelsesområdet er dermed ikke imødekommet.

Sagen om frisættelse på et af velfærdsområderne har været drøftet i de relevante fagudvalg i september måned med henblik på, at Byrådet på mødet den 28. september 2022 kan træffe endelig beslutning om prioriteringen af de tre områder. Byrådet skal træffe beslutning om 1. og 2. prioritet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Økonomiudvalget overfor Byrådet anbefaler at:

1. Beslutte 1. og 2. prioritet for Frederikssund Kommunes ansøgning til regeringen om frisættelse gennem en velfærdsaftale på dagtilbuds-, skole-, eller ældreområdet.

Historik

Beslutning fra Økonomiudvalget, 21. september 2022, pkt. 235:

Sagen udsat til et ekstraordinært møde i Økonomiudvalget den 28. september 2022.

Beslutning

Tina Tving Stauning (A) stillede forslag om at skoleområdet er 1. prioritet og ældreområdet er 2. prioritet i kommunens ansøgning.

For forslaget stemte: Poul Erik Skov Christensen (A), Tina Tving Stauning (A), Michael Tøgersen (I) og Rasmus Petersen (Ø).

Imod forslaget stemte: Inge Messerschmidt (O), Morten Skovgaard (V) og John Schmidt Andersen (V) med den begrundelse, at de ønsker den omvendte rækkefølge.

Kirsten Weiland (N) undlod at stemme.

Forslaget anbefales.

Økonomiudvalget bemærker, at Omsorg og Ældre har anbefalet, at ældreområdet frisættes.

Fraværende:

Søren Weimann (B)

Anna Poulsen (F)

Niels Martin Viuff (C)

Sagsfremstilling

Et bredt flertal i Folketinget er enige om, at der er brug for mere frihed, tillid, faglighed og sund fornuft samt mere plads til, at fagligt kompetente medarbejdere kan lave lokale løsninger tæt på borgeren. Borgerne skal opleve, at kvaliteten af velfærden løftes.

Skiftende regeringer har gennem mange år arbejdet for at nedbringe mængden af bureaukrati i den offentlige sektor med henblik på at skabe bedre velfærd for borgerne. På trods af forskellige initiativer er ambitionerne dog ikke til fulde blevet indfriet, og mængden af reguleringer er tværtimod tiltaget over tid.

Med mulighed for frisættelse gennem velfærdsaftaler vendes processen så at sige "på hovedet", så udgangspunktet er så få regler som muligt – såkaldte "hegnspæle". Velfærdsaftaler bygger på en tro på, at det er muligt at få velfærd af højere kvalitet med lokale løsninger tæt på borgerne. Det er medarbejderne og lederne på de kommunale arbejdspladser, som får friheden – under hensyn til, at det fortsat er Byrådet, som har det lokale ansvar for økonomi og velfærd. Det politiske niveau sætter dermed retning for velfærden, mens opgaven med at skabe bedre kvalitet i den velfærd, som borgerne modtager, gives fri til medarbejdere og ledere.

Syv kommuner har allerede indgået velfærdsaftaler og er blevet sat fri af alle statslige regler på enten dagtilbuds-, folkeskole- eller ældreområdet med undtagelse af få udvalgte hegnspæle. De syv kommuner har samtidigt forpligtiget sig til at gøre op med unødige lokale regler og krav.

Med udbredelse af velfærdsaftaler til alle landets kommuner ønsker Folketingets aftalepartier at bygge videre på de gode erfaringer, der allerede er gjort, med henblik på i endnu højere grad at udnytte det store potentiale, som findes i den offentlige sektor.

Frisættelse fra regler indenfor det enkelte fagområde skal bidrage til at skabe bedre løsninger for borgerne. Den frigjorte tid ved frisættelsen skal endvidere give medarbejderne tid og nærvær sammen med borgerne, ligesom det er målet, at den faglige frihed skal veksle sig til højere motivation og arbejdsglæde. Det er derfor også en fælles ambition, at velfærdsaftalerne bidrager til at imødekomme arbejdskrafts- og rekrutteringsudfordringer på de store velfærdsområder.

Ligesom i de eksisterende velfærdsaftaler frisættes hver kommune på ét område, nemlig dagtilbuds-, folkeskole- eller ældreområdet. Der igangsættes endvidere forsøg med velfærdsaftaler på beskæftigelsesområdet i fire udvalgte kommuner. Kommunerne vil efter

prioriteret ansøgning blive fordelt nogenlunde ligeligt på tværs af de forskellige fagområder. Derudover skal der i videst muligt omfang være en spredning i forhold til geografi, kommunestørrelse og socioøkonomiske forhold på hvert af velfærdsområderne.

Frisættelse indenfor et område indebærer, at statslige regler der regulerer det pågældende område, sættes ud af kraft - men området skal fortsat efterleve f.eks. forvaltningsloven, regler om datasikkerhed, overenskomster og ansættelsesretlige regler. Samtidigt forpligtes kommunen til at gøre op med unødige lokale regler og krav på det pågældende område.

KL og regeringen er enige om, at erfaringerne fra velfærdsaftalerne skal give inspiration til indretningen af fremtidens velfærdssamfund på de omfattede velfærdsområder.

Forudsætninger, muligheder og krav - det videre forløb

Velfærdsaftaler er velfærdsinnovation på en helt ny måde for alle involverede: Lokalpolitikere, borgere, medarbejdere, ledere, ministerier, regering m.fl.

Det er en omfattende forandringsproces at gennemgå og nytænke et helt velfærdsområde. Det kræver energi og engagement blandt politikere, ledere og medarbejdere, og det forudsætter god ledelse lokalt – ikke mindst på den enkelte arbejdsplads - at blive sat fri. Det er derfor væsentligt ikke at betragte frisættelsen som "et projekt" men som en udviklingsretning og en ny måde at udvikle både velfærd og attraktive arbejdspladser på - helt i tråd med intentionerne bag "Sammen om Frederikssund".

Når Frederikssund Kommune har fået svar på ansøgning om frisættelse gennem velfærdsaftale på et givent velfærdsområde, vil den nærmere planlægning af den videre proces blive igangsat, herunder:

- Dialog mellem politikere, medarbejdere, ledere og relevante andre aktører med henblik på formulering af lokalt formål med frisættelsen
- Beslutning om lokale hegnspele på det givne velfærdsområde samt størst mulig frisættelse fra lokale regler og procedurer
- Prioritering og organisering af understøttelse af deltagende afdelinger og institutioner fra stabe og centre mv.
- Konkret forberedelse af de første prøvehandlinger på de enkelte arbejdspladser inkl. design af proces for igangsættelse, opfølgning og evaluering
- Kommunikationsstrategi.

Kort beskrivelse af de 3 velfærdsområder i forhold til frisættelse

- Dagtilbudsområdet

På dette centrale velfærdsområde kommer frisættelsen de enkelte dagtilbud til gode, så ledere og pædagogisk personale får betydelig frihed til at tilrettelægge dagtilbuddene efter lokale ønsker og behov til gavn for børnene og deres forældre. Det vil blive forudsat, at forældrene, herunder i forældrebestyrelserne, inddrages aktivt i de lokale processer med at skabe nye løsninger. Forældrene skal fortsat være trygge ved at sende deres børn i dagtilbud.

På dagtilbudsområdet er antallet af regler og proceskrav relativt begrænset. Udgangspunktet for velfærdsaftalerne forventes at være frihed fra dagtilbudsloven og tilhørende bekendtgørelser, dog med nogle få centrale hegnspæle, som kommuner og dagtilbud fortsat vil skulle efterleve. Eksempelvis krav om Byrådets ansvar for dagtilbud, kommunalt tilsyn, lovgivningens formålsbestemmelse, forældrebetaling, pasningsgaranti, børneattest, støtte til børn med særlig behov mv.

Frisættelsen forventes derfor at betyde, at det enkelte dagtilbud ikke er forpligtet til at følge de proces- og formkrav, som ligger i den pædagogiske læreplan, til at gennemføre sprogvurdering og sprogstimulering, til at tilbyde et sundt frokostmåltid mv. Den nærmere fastsættelse af frihedsgrader afventer udmelding fra ministeren.

I tilfælde af, at der ansøges om frisættelse på dagtilbudsområdet, anbefaler administrationen, at der lokalt arbejdes for et fortsat sammenhængende 0-16 års område, og dermed at der arbejdes med at give størst mulig lokal frihed også på skole- og klubområdet.

- Skoleområdet

Folkeskolen er gennem årene i stigende omfang blevet reguleret gennem lovgivning og centrale aftaler.

Udgangspunktet for velfærdsaftalerne på folkeskoleområdet forventes at være, at skolerne frisættes fra store dele af reglerne i folkeskoleloven og tilhørende bekendtgørelser samt reglerne om uddannelsesparathedsvurdering (UPV) i lov om kommunal indsats for unge under 25 år. Lokalt kan man vælge også at lade frisættelsen gælde 10. klasse. Det vil være en forudsætning for aftalen, at der gives mest mulig frihed til de enkelte skoler.

Der vil være nogle få centrale hegnspæle, som kommuner og folkeskoler fortsat vil skulle efterleve, herunder Byrådets ansvar for folkeskolen, lovgivningens formålsbestemmelse, den vederlagsfri folkeskole, undervisningspligt, frit skolevalg, børneattest, folkeskolens afgangsprøve, støtte til elever med særlige behov, elevernes ret til et godt undervisningsmiljø, elevråd og skolebestyrelsens tilsynsforpligtigelse m.v.

Dermed vil kommuner og folkeskoler få betydelige frihedsgrader, som de ikke har i dag. Frisættelsen forventes at betyde, at skolerne ikke er forpligtede til at følge reglerne om undervisningens indhold og omfang, herunder Fælles Mål, krav om bestemte elementer (fx understøttende undervisning, lektiehjælp og faglig fordybelse samt bevægelse), bestemte fag på bestemte klassetrin, nationale test og trivselsmålinger, underretning om ulovligt fravær, kvalifikationskrav til det undervisende personale, klasse og holddannelsesregler mv. Den nærmere fastsættelse af frihedsgrader afventer udmelding fra ministeren.

- Ældreområdet

På ældreområdet er der i juni 2022 indgået aftale mellem aftalepartierne om udbredelse af velfærdsaftaler.

Udgangspunktet er, at der gives frihed fra de bestemmelser i serviceloven, der primært vedrører ældre og reglerne i friplejeboligloven under social- og ældreministerens ressort. Aftalepartierne er enige om, at kommuner, plejehjem og hjemmeplejen så vidt muligt skal frisættes herfra.

Det bemærkes, at bestemmelserne i serviceloven finder anvendelse for alle mennesker med nedsat funktionsevne uanset alder, det vil sige også på handicapområdet og for mennesker med psykiske lidelser. For at sikre, at det alene er ældreområdet, som indgår i velfærdsaftalerne, foretages en negativ afgrænsning, således at en borger ikke er omfattet af velfærdsaftalerne på ældreområdet, hvis den pågældende ud over de typer af hjælp, som er omfattet af velfærdsaftalerne, tillige modtager typer af hjælp, der primært gives til mennesker med handicap og psykiske lidelser.

Frederikssund Kommune arbejder i forvejen med at skabe mere frihed til medarbejdernes faglighed via projektet "Selvstyrende Teams", hvor medarbejderne samarbejder om bl.a. vagtplanlægning, kontinuitet og tværfaglighed. Visitation og Hjælpemidler arbejder desuden med et projekt om straksudlevering af hjælpemidler, som skal forkorte og forenkle visitationen af visse hjælpemidler. De foreløbige erfaringer fra projektet "Selvstyrende Teams" er, at det skaber stor tilfredshed og arbejdsglæde samt et fælles fagligt fokus, og det forventes, at frisættelse gennem velfærdsaftaler vil kunne bidrage med lignende erfaringer på andre områder. I tilfælde af, at der ansøges om frisættelse på ældreområdet, kunne kvalitetsstandarden eller en gentænkning af arbejdet med genoptræning, træning og rehabilitering være oplagte områder at arbejde videre med.

Beslutninger fra fagudvalgsdrøftelserne på møderne i september

Der var følgende indstilling til sagerne i fagudvalgene: Administrationen indstiller, at fagudvalget over for Økonomiudvalget og Byrådet anbefaler at ansøge regeringen om frisættelse gennem velfærdsaftale på enten dagtilbuds-, skole-, eller ældreområdet, hvis Frederikssund Kommune ikke gives velfærdsaftale på beskæftigelsesområdet.

Nedenfor fremgår beslutninger fra fagudvalgenes drøftelser:

- Skole, klub, SFO:

Godkendt, idet udvalget anbefaler frisættelse på folkeskoleområdet.

Kirsten Weiland (N) stemte imod, idet skoleudvikling gennem frisættelse kan ske indenfor eksisterende rammer, i dialog mellem skoler, forvaltning og politikere.

- Børn, familie og forebyggelse:

Udvalget anbefaler ikke, at der ansøges om frisættelse på dagtilbudsområdet, idet udvalget vil arbejde med frisættelse og afbureaukratisering indenfor gældende lovgivning på dagtilbudsområdet.

- Omsorg og ældre:

Indstillingen blev bragt til afstemning.

For stemte: Susanne Bettina Jørgensen (A), Inge Messerschmidt (O), Maibritt Møller Nielsen (D), Morten Skovgaard (V), Ole Frimann Hansen (F), Poul Erik Skov Christensen (A).

Jesper Wittenburg (A) undlod at stemme.

Indstillingen godkendt.

- Unge, fritid og idræt:

Anbefales, idet udvalget ønsker en frisættelse på folkeskoleområdet, og at 10. klasse indeholdes.

Inddragelse

Når det er afklaret, hvilket område Frederikssund Kommune bliver friset på, vil der ske en bred inddragelse af interessenter i den videre proces. Bl.a. kan nævnes råd og nævn, MED-organisationen, de faglige organisationer, øvrige samarbejdspartnere m.m.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

260 - Meddelelser

Beslutning

Der var ingen meddelelser.

Fraværende:

Søren Weimann (B)

Anna Poulsen (F)

Niels Martin Viuff (C)

261 - Underskrifter

Beslutning

.

Sagsfremstilling

Dette punkt erstatter det fysiske underskriftark. Når der er trykket "Godkendt" svarer det til at underskriftarket er underskrevet.